

ویژه نامه
شب های قدر

حقیقت لیلله القدر

براستی لیلله القدر چیست؟ لیلله القدر همین شبی است که در ماه مبارک رمضان هر سال قرار گرفته؟ یا همان شب هایی است که فقط در سال های بعثت پیامبر و حیات پیامبر بوده و یا حتی ممکن است شب دیگری غیر از شب های رمضان لیلله القدر باشد یا اصلاً لیلله القدر امری دیگر و از جنسی دیگر است!

مسلماً شب قدر در ماه مبارک رمضان است و قرآن تلویحاً به وقوع لیلله القدر در این ماه اذعان کرده است. پس اینکه برخی گفته اند لیلله القدر در غیر ماه رمضان است اشتباه می کنند و عده ای دیگر نیز که گفته اند لیلله القدر فقط در زمان حیات پیامبر یا در ایام بعثت بوده است نیز به اشاره کلام وحی صحیح نمی باشد، پس لیلله القدر هر سال رخ می دهد اما لیلله القدر و در آن، شرائط و تکمله ای دارد که لیلله القدری بدون آن لیلله القدر نخواهد بود که توضیح آن خواهد آمد.

تفسیر فرات الکوفی قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ بْنِ عَبْدِ مَعْنَعَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): أَنَّهُ قَالَ «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ» اللَّيْلَةُ فَاطِمَةُ وَالْقَدْرُ اللَّهُ فَمَنْ عَرَفَ فَاطِمَةَ حَقَّ مَعْرِفَتِهَا فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَإِنَّمَا سُمِّيَتْ فَاطِمَةَ لِأَنَّ الْخَلْقَ فُطِمُوا عَنْ مَعْرِفَتِهَا

امام صادق (ع) فرمودند: «لیله» در «انا انزلناه فی لیلله القدر»، فاطمه (ع) است؛ و قدر، خداوند. پس کسی که حضرت زهرا (ع) را آنگونه که سزاوار است بشناسد شب قدر را درک کرده است؛ و همانا او را فاطمه نامیدند، چرا که مردم نمی توانند او را بشناسند.

در ادامه حدیث چنین آمده است

أَوْ مِنْ مَعْرِفَتِهَا الشَّكُّ [مِنْ أَبِي الْقَاسِمِ] وَقَوْلُهُ «وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ» يَعْنِي خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ مُؤْمِنٍ وَهِيَ أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ «تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا» وَالْمَلَائِكَةُ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ يَمْلِكُونَ عِلْمَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالرُّوحُ الْقُدُسُ هِيَ فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَامُ «بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ» يَعْنِي حَتَّى يَخْرُجَ الْقَائِمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ. (تفسیر فرات، چاپ، داودی ص ۲۱۸ و چاپ، موسسه نشر، ص ۵۸۱؛ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۶۳، ح ۵۸).

امام صادق (ع) می فرماید: «لیله القدر خیر من الف شهر» یعنی او بهتر از هزار مؤمن است؛ او مادر مؤمنین است، «تنزل الملائکه (ملائکه نازل می شوند)» مراد از ملائکه مؤمنان هستند، که علم آل محمد (صلی الله علیه وآله وسلم) را فرا می گیرند و مراد از «الروح القدس»، فاطمه (ع) است و «حتی مطلع الفجر» یعنی تا زمانی که قائم (ع) ظهور کند.

به این روایت دوم توجه نمایید: تفسیر نور الثقلین عَنْ تَفْسِيرِ فُرَاتِ ابْنِ اِبْرَاهِيمَ الْكُوفِيِّ مُسْتَدًّا عَنِ الْإِمَامِ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي تَفْسِيرِ سُورَةِ الْقَدْرِ قَالَ: إِنَّ فَاطِمَةَ هِيَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ مَنْ عَرَفَ فَاطِمَةَ حَقَّ مَعْرِفَتِهَا فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَإِنَّمَا سُمِّيَتْ فَاطِمَةَ لِأَنَّ الْخَلْقَ فُطِمُوا عَنْ مَعْرِفَتِهَا وَمَا تَكَامَلَتِ النَّبُوَّةُ لِنَبِيِّ حَتَّى أَقَرَّ بِفَضْلِهَا وَمَحَبَّتِهَا هِيَ الصَّدِيقَةُ الْكُبْرَى وَ عَلَى مَعْرِفَتِهَا دَارَتْ الْقُرُونُ الْأُولَى در تفسیر نورالثقلین به نقل از تفسیر فرات بن ابراهیم از امام باقر (ع) در تفسیر سوره قدر نقل کرده است که امام فرمودند بدرستی که فاطمه همان شب قدر است کسی که حقیقتاً فاطمه را بشناسد شب قدر را درک کرده است و (هر مقدار که مقام فاطمه را بشناسید به همان اندازه شب قدر را درک کرده است)

استاد حسن زاده آملی به نقل از استاد خویش، آیت الله قزوینی در شرح این حدیث شریف چنین آورده است: حضرت امام صادق (ع) جده اش حضرت صدیقه طاهره، فاطمه زهرا (ع) را لیلله القدر معرفی کرد. چرا حضرت صدیقه (ع) لیلله القدر نباشد، و حال آنکه یازده قرآن ناطق در این لیلله نازل شده است.... و امام صادق (ع) فرمود: «من عرف فاطمة حق معرفت ها فقد ادرك لیلله القدر». مبانی عقلی و نقلی داریم که منازل سیر حُبی وجود، در قدس نزول، معبر به لیل و لیالی است، چنانکه در معارج ظهور صعودی به یوم و ایام، بعضی از لیالی، لیالی قدرند و بعضی از ایام، ایام الله. این فاطمه (ع) که لیلله القدر یازده کلام الله ناطق است، امام صادق (ع) فرمود: کسی که حق معرفت به آن پیدا کند، یعنی بدرستی او را بشناسد، لیلله القدر را ادراک کرده است؛ و آن مریم (ع) است که مادر عیسی روح الله است؛ خداوند سبحان فرمود «واذکرنی الكتاب مریم اذ انتبذت من اهلها مکاناً شرقیاً فاتخذت من دونهم حجاباً فارسلنا الیها روحنا فتمثل لها بشراً سوياً. (مریم / ۱۷).

این دو روایت را وقتی در کنار برخی آیات می گذاریم به نکته لطیفی بر می خوریم که توضیح آن در تفسیر تنزل الملائکه آمده. اما اجمالاً پنهان بودن مقام فاطمی و نشناخته نشدن مقام آن سرور بانوان لیلله القدر را می ماند که شناختن کامل آن امکان پذیر نخواهد بود و چه بسا مصحف فاطمه نیز در همان زمره باشد.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ: شب قدر از هزار ماه بهتر است

حقیقت لیلله القدر و نزول قرآن

در یک محاسبه معمولی اعتبار هر شب قدر را مطابق هشتاد و اندی سال دانسته اند؛ یعنی یک شب عبادت شما در شب قدر مطابق هشتاد سال عبادت است به واسطه رحمتی که در آن شب از آسمان سرازیر می شود پس ظاهر تفسیر همین است که عرض شد نزول رحمت الهی است، اما شئون دیگری را نیز نقل کرده اند مثلاً در روایت است که از رسول خدا (ص) در جمع اصحاب خود داستانی را از یک مجاهدی از بنی اسرائیل نقل فرمودند: «عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: ذَكَرَ لِرَسُولِ اللَّهِ (ص) رَجُلٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ حَمَلَ السِّلَاحَ عَلَى عَاتِقِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى أَلْفَ شَهْرٍ فَعَجِبَ مِنْ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) عَجَباً شَدِيداً وَ تَمَنَّى أَنْ يَكُونَ ذَلِكَ فِي أُمَّتِهِ... فَأَعْطَاهُ اللَّهُ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَقَالَ: لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ الَّذِي حَمَلَ الْإِسْرَائِيلِيُّ السِّلَاحَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لِكَ وَ لِأُمَّتِكَ مِنْ بَعْدِكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ رَمَضَانَ» (تفسیر الصافی، جلد ۵، ص ۳۵۲)

از ابن عباس روایت شده که برای رسول خدا (ص) ذکر مردی از بنی اسرائیل به میان آمد که او در راه خدا هزار ماه شمشیر خود را بر شانه اش حمل نموده [و آماده جهاد در راه خدا بود]. رسول خدا (ص) از این جریان سخت تعجب نمود و آرزو کرد که این فضیلت در امتش باشد... پس خداوند [در مقابل] به آن حضرت شب قدر را عطا کرد و فرمود: شب قدر، بهتر از هزار ماهی است که آن مرد بنی اسرائیلی در راه خدا سلاح حمل کرد [این شب قدر] برای تو و امتت بعد از تو، تا روز قیامت در هر ماه رمضان خواهد بود. که هزار ماه لباس رزم از تن به در نکرده بود و آماده جهاد فی سبیل الله بود نقل فرمودند و نقل این داستان موجب حسرت اصحاب شد و بدین سبب سوره قدر نازل گردید و یا در روایت است که پیامبر (ص) خوابی دیدند که بنی امیه مانند بوزینگان از منبر پیامبر (ص) بالا و پائین می روند و این مسئله موجب نگرانی

پیامبر ﷺ شد و همان مایه امتحان مردم شد بدین سبب سوره قدر نازل شد که یک روز حکومت پیامبر و علی از هزار ماه حکومت منحوس بنی امیه با فضیلت تر است و یک روز حکومت صالحان از هزار ماه حکومت طاغیان برتر است، بد نیست در این بخش به اهمیت همراهی با قرآن پرداخته شود. امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) می فرماید: «إِنَّ الْقُرْآنَ ظَاهِرُهُ أَيْقُنٌ وَ بَاطِنُهُ عَمِيقٌ لَا تَفْنَى عَجَائِبُهُ وَلَا تَنْقُضِي عَرَائِبُهُ وَلَا تُكْشِفُ الظُّلُمَاتِ إِلَّا بِهِ.» فرمودند: به راستی که قرآن، ظاهرش زیباست و باطنش عمیق، عجایبش پایان ندارد، اسرار نهفته آن، پایان نمی پذیرد و تاریکی های جهل، جز به وسیله آن رفع نخواهد شد. (نهج البلاغه، خطبه ۱۸).

پیامبر اکرم ﷺ نیز فرمود: إِذَا التَّبَسَّتْ عَلَيْكُمْ الْفِتْنُ كَقَطْعِ اللَّيْلِ اعْظَمُ فَعَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ، در هنگام هجوم فتنه‌ای که راه را از بیراهه نتوانستید تشخیص دهید به قرآن رو آورید. (وسائل الشیعه، ج ۶، ص ۱۶۹)

عن الامام صادق علیه السلام: مَا بَالُ الْقُرْآنِ لَا يَزِدَادُ وَ عِنْدَ النَّشْرِ وَ الدَّرْسِ الْأَعْصَابُ؟ فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ لَآنَ اللَّهُ لَمْ يَنْزِلْهُ لِمَنْ دُونَ زَمَانَ وَ لَا لِمَنْ دُونَ نَاسٍ. فَهُوَ فِي كُلِّ عَصْرِ جَدِيدٌ وَ عِنْدَ كُلِّ قَوْمٍ غَضٌّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ (تفسیر البرهان، ج ۱، ص ۶۶، بحار الأنوار، ج ۲، ص ۲۸۰، ج ۱۷، ص ۲۱۳، ج ۸۹، ص ۱۵).

شخصی از امام صادق علیه السلام پرسید قرآن را چه می شود که همیشه تازه و با طراوت است؟ حضرت در پاسخ فرمودند چون خدای بزرگ آن کتاب نه برای زمانی خاص و نه برای مردمی خاص نازل فرموده اند بلکه قرآن برای هر زمانی تازه و برای هر جماعتی نو و باطراوت است، روز قیامت قرآن منشور زندگی جاوید و حیات طیبه است قرآن درمان همه دردهاست، پس قرآنی که در شب قدر، توسط خدای سبحان نازل شده و هر چه را که جستجو می کنیم در آن است و منشور حیات جاودان طیبه است را نباید مهجور رها کرد.

عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ قَالَ كُنْتُ عِنْدَ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذْ أَتَاهُ رَجُلٌ نَصْرَانِيٌّ وَ نَحْنُ مَعَهُ بِالْعَرِيضِ... فَقَالَ النَّصْرَانِيُّ: إِنِّي أَسْأَلُكَ أَصْلَحَكَ اللَّهُ قَالَ: سَلْ. قَالَ: أَحْبَبْتَنِي عَنْ كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ وَ نَطَقَ بِهِ ثُمَّ وَصَفَهُ بِمَا وَصَفَهُ بِهِ فَقَالَ: (حم) * وَ الْكِتَابِ الْمُبِينِ * إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ * فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ (سوره دخان، ۱-۴) مَا تَفْسِيرُهَا فِي الْبَاطِنِ؟

فَقَالَ (مُوسَى بْنُ جَعْفَرِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ): «أَمَّا (حم) فَهُوَ مُحَمَّدٌ ﷺ وَ هُوَ فِي كِتَابِ هُودٍ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْهِ وَ هُوَ مَنْقُوضُ الْحُرُوفِ. وَ أَمَّا (الْكِتَابِ الْمُبِينِ) فَهُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ وَ أَمَّا اللَّيْلَةُ فَفَاطِمَةُ وَ أَمَّا قَوْلُهُ (فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ) يَقُولُ يَخْرُجُ مِنْهَا خَيْرٌ كَثِيرٌ فَرَجُلٌ حَكِيمٌ وَ رَجُلٌ حَكِيمٌ...».

يعقوب بن جعفر بن ابراهيم می گوید: خدمت موسی بن جعفر علیه السلام بودم که مردی نصرانی نزد آن حضرت آمد - و ما در عریض (وادی مدینه) با آن حضرت بودیم - ... نصرانی گفت: اصلحک الله می خواهم از شما سؤالی بپرسم.

[حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام)] فرمود: بپرس. گفت: به من خبر ده از کتاب خدای تعالی که آن را بر محمد ﷺ نازل کرد و بدان تکلم نمود سپس اوصافی را برایش ذکر کرد و فرمود: (حم) * وَ الْكِتَابِ الْمُبِينِ * إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ * فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ (حم، سوگند به کتاب روشن که آن را در شبی مبارک نازل کرده ایم. ما بیم دهنده ایم. در آن شب هر امر محکمی مقدر گردد) تفسیر باطنی این آیات چیست؟

حضرت فرمود: اما «حم» محمد ﷺ است و آن [اسم آن حضرت] در کتابی است که بر هود نازل گشته و [این کلمه] از حروفش کاسته شده (یعنی در کتاب هود از محمد به حم تعبیر شده و دو حرف «م» و «د» آن، افتاده است) و اما «الکتاب المبین» امیرمؤمنان علی علیه السلام و «لایلة مبارکة» فاطمه (سلام الله علیها) است و اینکه فرموده است: «فیهما یفرق کل امر حکیم» [در آن شب هر امر محکمی مقدر گردد]؛ یعنی از فاطمه (سلام الله علیها) خیر بسیاری بیرون آید و آن [خیر بسیار] مردی حکیم و مردی حکیم و مردی حکیم [یعنی ائمه معصومین از اولاد حضرت زهرا (سلام الله علیها)] است. (کافی، شیخ کلینی، ج ۱، ص ۴۷۸ - ۴۷۹؛ تأویل الآیات، سید شرف الدین استرآبادی، ج ۲، ص ۵۷۳؛ مدینه المعاجز، علامه بحرانی، ج ۶، ص ۲۹۷ - ۳۰۱؛ تفسیر برهان، علامه بحرانی، ج ۵، ص ۸؛ بحار الأنوار، علامه مجلسی، ج ۴۸، ص ۸۵؛ تفسیرکنزالدقائق، شیخ محمد قمی مشهدی، ج ۱۴، ص ۳۷۲).

قلب مبارک احمدی که متحمل قرآن عظیم است و نیز ذوات طاهره معصومین از بانوی مطهره حضرت زهرا تا وجود مقدس صاحب الامر (عج)، همگی لایله مبارکه قدر و همگی قرآن نازل شده این شب قدر و همگی جلوه تام الهی اند که با همه اسما و صفات ربوبی تجلی کرده اند؛ و از آنجا که تجلی انسانیت در جلوه گاه شخصیت حقیقی انسان کامل انحصار به زن و مرد ندارد، بلکه عنایتی است که از طرف حضرت حق نصیب انسان می شود تا انسان رهرو راه انسانیت گردد و به حقیقت ذاتی خود فعلیت کمالی بخشد، حضرت زهرا (س) از جمله انسان های کاملی است که تمام هویت های کمالی در او متصور است؛ زیرا «انسان معصوم تمام رفتار و گفتار و نوشتار و قیام و قعودش، حجت خداست و از این جهت فرقی بین زن و مرد نیست و همان طور که سنت امامان معصوم - علیه السلام - حجت است، سنت حضرت زهرا نیز حجت شرعی و سند فقهی خواهد بود».

پس او مظهر «انسان کامل» و حجت و خلیفه خداوندی در زمین است، زیرا: تمام ابعادی که برای زن متصور است و برای یک انسان متصور است در فاطمه زهرا (سلام الله علیها) جلوه کرده و بوده است. یک زن معمولی نبوده است. یک زن روحانی، یک زن ملکوتی، یک انسان به تمام معنا انسان، تمام نسخه انسانیت، تمام حقیقت زن، تمام حقیقت انسان. او زن معمولی نیست؛ او موجود ملکوتی است که در عالم به صورت انسان ظاهر شده است. «تمام هویت های کمالی که در انسان متصور است و در زن تصور دارد - تمام - در این زن است؛ و فردا همچو زنی متولد می شود؛ زنی که تمام خاصه های انبیا در اوست. زنی که اگر مرد بود، نبی بود؛ زنی که اگر مرد بود، به جای رسول الله بود. پس، فردا روز زن است؛ تمام حیثیت زن و تمام شخصیت زن فردا موجود شد. معنویات، جلوه های ملکوتی، جلوه های الهی، جلوه های جبروتی، جلوه های ملکی و ناسوتی - همه - در این موجود مجتمع است. انسانی است به تمام معنا انسان؛ زنی است به تمام معنا زن».

و چنانچه بیان شد او از معانی بلند «قدر» است و تفسیر «انا انزلناه فی لیلۃ القدر» می باشد. او زنی است که «زنی که فضایل او همطراز فضایل بی نهایت پیغمبر اکرم و خاندان عصمت و طهارت بود».

او مصداق اتم «انسان کامل» است و نفوس انسان های کامل در حجره وی تربیت یافته اند. او زنی است که «زنی که در حجره ای کوچک و محقر، انسان هایی تربیت کرد که نورشان از بسیط خاک تا آن سوی افلاک و از عالم

ملک تا آن سوی ملکوت اعلی می درخشد».

حضرت زهرا را معجزات و کراماتی است که حتی فرزندان مطهرش نیز از آن خالی بودند؛ و این از نفوس انسان های کامل بعید نمی باشد؛ زیرا نفوس انسان های کامل، یعنی امامان معصوم علیهم السلام از آن جهت که تقدم وجودی بر فرشتگان الهی دارند و قبل از آن خلق شده اند، در مقام جمعی خود واجد همه کمالات هستی آنها خواهند بود؛ پس تمام معجزات علمی و عملی انبیای گذشته را دارا بوده، و می باشند. خواه تسخیر فضا همانند سلیمان و خواه سلسله بر دریا و زمین همانند موسی و خواه سلطه بر امواج آتش به مانند ابراهیم و خواه بر احیای اموات و ابرای اُکمه و ابرص و اخبار به ذخایر خانه ها و مانند آن، چون عیسی و خواه معجزه داوود و صالح و؛ و این ولایت کلیه از آن نفوسی است که درجه وجودی آنان به همه اسرار جهان آفرینش باذن الله مطیع و محیط باشد.

اعمال شب های قدر

اعمالی که در هر سه شب انجام می شود و به اعمال مشترک معروف است و اعمالی که مخصوص هر یک از شب های مبارک نوزدهم، بیست و یکم و بیست و سوم است.
اعمال مشترک:

(۱) غسل کردن که بهتر است مقارن غروب آفتاب غسل کرده و نماز عشا با غسل خوانده شود.

(۲) خواندن ۲ رکعت نماز که در هر رکعت بعد از حمد، هفت مرتبه سوره ی توحید را خوانده و بعد از نماز هفتاد مرتبه گفته شود: «استغفرالله و اتوب الیه.» برنخیزد از مصلی خود تا خداوند او و پدر و مادرش را ببخشد.

(۳) قرآن مجید را باز کرده و در مقابل خود گذاشته و دعای مخصوص آن را بخواند و بعد از آن حاجت خود را از خدا بخواهد.

(۴) قرآن کریم را بر سر گرفته و دعای مخصوص آن را بخواند و بعد از آن حاجت خود را از خدا بخواهد.

(۵) خواندن زیارت حضرت امام حسین (علیه السلام).

(۶) احیا داشتن (بیدار ماندن و عبادت کردن) در این شب ها. در روایات بسیاری از پیامبر و معصومین (علیهم السلام) نقل شده است هر کس شب قدر را احیا کند، گناهان او آمرزیده شود.

(۷) فضیلت و پاداش بسیار دارد که صد رکعت نماز خوانده شود و بهتر است که در هر رکعت بعد از سوره ی مبارک حمد، ده مرتبه سوره ی توحید خوانده شود. (اگر نتوانست نمازهای قضای خود و یا پدر و مادر بخواند)

(۸) خواندن دعای طلب بخشش و رحمت از خدا برای گشایش امور مسلمین و خلق خدادار مفاتیح الجنان است.

(۹) خواندن دعاهای جوشن کبیر، مکارم الاخلاق و افتتاح اعمال مخصوص:

(۱) صد مرتبه گفته شود: «استغفرالله ربی و اتوب الیه»

(۲) صد مرتبه گفته شود: «اللهم العن قتلته امیرالمومنین»

(۳) خواندن دعا های مخصوص شب نوزدهم

در این شب های مبارک، اعمال دیگر نیز سفارش شده است:

(۱) خواندن ۲ رکعت نماز برای سلامتی امام زمان (عج) و تعجیل در ظهور آن حضرت

(۲) خواندن ۲ رکعت نماز برای شادی روح همه ی درگذشتگان و اسیران خاک و ۲۵ بار گفتن ذکر «اللهم اغفرلی لجميع المومنین و المومنات و المسلمین و المسلمات»

(۳) خواندن ۲ رکعت نماز تقدیم به اهل بیت پیامبر (ص) و خواندن دعای توسل

(۴) خواندن ۲ رکعت نماز حضرت زهرا (س): در رکعت اول بعد از حمد صد مرتبه سوره قدر و در رکعت دوم بعد از حمد صد مرتبه سوره توحید

(۵) خواندن سوره های مبارک دخان و قدر

اعمال مخصوص شب بیست و یکم:

(۱) خواندن دعای جوشن کبیر

(۲) خواندن دعای مخصوص شب بیست و یکم

اعمال مخصوص شب بیست و سوم:

(۱) خواندن سوره های مبارک عنکبوت، روم و دخان

(۲) هزار مرتبه خواندن سوره قدر

(۳) خواندن دعای فرج

«اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيَّكَ الْحُجَّةَ بْنِ الْحَسَنِ صَلَواتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى آبائِهِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ وَلِيًّا وَحَافِظًا وَقَائِدًا وَنَاصِرًا وَذَلِيلًا وَعَيْنًا حَتَّى تُسَكِّنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَتُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا»

منابع:

بحار الأنوار، علامه مجلسی

تأویل الآیات، استرآبادی، شرف الدین

تفسیر البرهان، علامه بحرانی

تفسیر الصافی، فیض کاشانی، ملامحسن

تفسیر فرات الکوفی، فرات بن ابراهیم کوفی

تفسیر کنز الدقائق، قمی مشهدی، محمد

نهج البلاغه

کافی، کلینی، محمد بن یعقوب

مدینه المعاجز، علامه بحرانی

شبهای قدرشناسی

از شب قدر، انسان مؤمن روزه دار، سال نویی را آغاز می کند. تقدیر سال او نوشته می شود، وارد یک مرحله نو و ولادت نو می شود.

